

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 27 november 2018

970/2018

Lag

om ändring av lagen om förarexamensverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förarexamensverksamhet (535/1998) 2, 3, 3 a, 3 b, 7 b–7 h, 11, 12 och 14–16 §,

sådana de lyder, 2 § delvis ändrad i lag 706/2011, 3, 3 a, 7 c och 7 d § i lag 73/2015, 3 b § i lagarna 73/2015 och 327/2018, 7 b och 7 e–7 h § i lag 706/2011, 11 § i lagarna 1295/2009 och 706/2011, 12 § i lag 327/2018, 14 § i lag 989/2015, 15 § delvis ändrad i lagarna 607/2002 och 1295/2009 samt 16 § i lag 1295/2009, som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *förarexamensverksamhet* skötseln av uppgifter som hänför sig till mottagandet av förarexamina och till tillsynen över förarundervisningen samt till certifikat som berättigar till transport av farliga ämnen, till mottagandet av körtillståndsprov och till tillsynen över utbildning för körtillstånd,

2) *förarundervisningsverksamhet* undervisning för erhållande av rätt att köra motor-drivna fordon eller körtillstånd för transport av farliga ämnen samt annan verksamhet som ansluter sig till undervisningen,

3) *förarexamensmottagare* en offentlig eller privat serviceproducent med vilken Transport- och kommunikationsverket har ingått avtal om förarexamensverksamhet och *förarprövare* den som tar emot körprov och muntliga teoriprov för förarexamen,

4) *ADR-körtillstånd* det körtillstånd som avses i 11 b § i lagen om transport av farliga ämnen, *förarprövare som tar emot ADR-körtillståndsprov* den som övervakar körprovstillsfällena som hålls för beviljande av körtillstånd, granskar körtillståndsprov och fattar beslut om att utfärda certifikat och *ADR-körtillståndsbeslut* beslut om att bevilja körtillstånd.

3 §

Allmänna krav som gäller ordnande av förarexamensverksamhet

Transport- och kommunikationsverket svarar för förarexamensverksamheten.

Förarexamensverksamheten ska ordnas så att en med tanke på trafiksäkerheten tillräcklig tillgång till förarexamenstjänster samt körtillståndsprovstjänster som är enhetliga, av god kvalitet och kostnadseffektiva tryggas i hela landet.

Trafikmiljön där körprov ordnas ska med hänsyn till den kategori som körprovet gäller vara tillräckligt mångsidig för att målen för förarexamen ska uppnås och färdigheterna hos den som avlägger körprovet ska kunna bedömas. Inom varje förarexamensmottagares

verksamhetsområde ska dock finnas möjlighet att avlägga förarexamen inom samtliga kategorier samt körtillståndsprov för förare av fordon som transporterar farliga ämnen. Antalet körprov som avläggs inom verksamhetsområdet ska vara tillräckliga inom respektive kategori för trygghet av examensverksamhetens enhetlighet, kvalitet och utveckling. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om på vilka platser körprov kan avläggas.

3 a §

Skötsel av förarexamensuppgiften som en serviceuppgift

Transport- och kommunikationsverket kan sköta förarexamensverksamheten genom att skaffa behövliga tjänster av offentliga eller privata serviceproducenter som är verksamma i Finland. En serviceproducent ska uppfylla kraven på mottagare av förarexamen. Underleverantörer får inte anlitas för att sköta de uppgifter som avses i denna paragraf. De uppgifter som avses i denna paragraf ska utföras i Finland.

På upphandlingen av tjänster tillämpas lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) med undantag av bestämmelserna om underentreprenader.

Transport- och kommunikationsverket ska avtala med serviceproducenten om serviceuppgiftens omfattning och krav i anslutning till skötseln av den så att den personuppgiftsansvariges ansvar för att personuppgifter behandlas lagenligt uppfylls även i serviceproducentens verksamhet och så att kraven på god förvaltning uppfylls även i övrigt. Transport- och kommunikationsverket ska övervaka serviceproducentens verksamhet.

Bestämmelser om de principer för god förvaltning som ska iakttas vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter enligt denna paragraf finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (*allmän dataskyddsförordning*), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och i samiska språklagen (1086/2003). När serviceproducenten och dennes anställda sköter dessa uppgifter ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på dem. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

3 b §

Avtal om förarexamensverksamhet

I ett avtal om förarexamensverksamhet ska utöver vad som föreskrivs i 3 a § 3 mom. dessutom avtalas om

1) det område inom vilket förarexamensmottagaren sköter förarexamensverksamheten,

2) minimiantalet verksamhetsställen i verksamhetsområdet, deras läge och betjäningstider,

3) de förarexamenstjänster, körtillståndsprovstjänster och andra tjänster som ingår i förarexamensverksamheten samt de krav som de ställer på lokalerna, datakommunikationsförbindelserna, nivån på datasystemen och datasäkerheten, på anordningar och utrustning samt på verksamheten i allmänhet,

4) det förfarande som ska iakttas för att säkerställa att de uppgifter som ingår i förarexamensverksamheten sköts på behörigt sätt samt att de personer som tar emot körprov för förarexamen och körtillståndsprov för farliga ämnen har tillräcklig yrkesskicklighet,

5) det förfarande som ska iakttas när trafik- och transportregistret används och uppgifter registreras i detta samt hur det dataskydd och den datasäkerhet som krävs av serviceproducenten ska påvisas,

- 6) förvaring och arkivering av de dokument som hänför sig till examensverksamheten,
- 7) det förfarande som ska iaktas när avgiften för förarexamensprov och körtilståndspröv tas ut och redovisas till Transport- och kommunikationsverket,
- 8) den ersättning som Transport- och kommunikationsverket betalar till förarexamensmottagaren och hur den ska betalas,
- 9) avtalsperioden, inledandet av verksamheten och avslutande av avtalet under avtalsperioden,
- 10) de krav som säkerställandet av en effektiv övervakning ställer på serviceproducenten och om påföljder av iakttagna brister och försummelser,
- 11) serviceproducentens skyldighet att anmäla sådana förändringar i skötseln av uppgifterna som kan ha väsentlig inverkan på möjligheten att sköta uppgifterna på behörigt sätt,
- 12) omständigheter som är behövliga för att uppgifterna ska kunna skötas på behörigt sätt med beaktande av de bestämmelser om datasäkerhet som är förpliktande för myndigheterna.

7 b §

Yrkeskunskap hos förarprövare som tar emot ADR-körtilståndspröv för transport av farliga ämnen

Den som granskar provprestationer i anslutning till körtilståndspröv för transport av farliga ämnen ska enligt de krav som ställs på yrkeskunskap ha ett gällande ADR-körtilstånd. Dessutom ska personen i fråga ha tillräcklig kunskap om transport av farliga ämnen som inhämtats genom arbetslivserfarenhet eller på annat sätt eller ha genomgått Transport- och kommunikationsverkets utbildning i transport av farliga ämnen samt ha kännedom om de utbildningskrav som gäller ADR-körtilståndsutbildning och om lagstiftningen och praxis i branschen.

7 c §

Yrkeskunskap hos förarprövare

Yrkeskunskapen hos den som tar emot körprov och muntliga teoriprov för förarexamen förutsätter att han eller hon har de kunskaper, färdigheter och insikter om körförmåga och bedömning av den, gällande läroplaner, egen körskicklighet, kundservice, ekonomiskt, miljövänligt och också i andra hänseenden ansvarsfullt körsätt samt fordonsteknik och fordonsfysik som behövs för uppgiften.

Minimikrav för en förarprövare för kategorierna B, C1 och C samt för lätta fyrhjulingar i kategori AM är att han eller hon

- 1) har fyllt 23 år,
- 2) har grundläggande utbildning för förarprövare för förarexamen,
- 3) har trafiklärtillstånd som har varit i kraft i minst två år,
- 4) har deltagit i fortbildning och kvalitetssäkring på det sätt som föreskrivs i denna lag.

Minimikrav för en förarprövare för kategori B och för lätt fyrhjuling i kategori AM är dessutom att han eller hon har en sådan körrätt för kategori B som han eller hon haft i minst tre år.

Minimikrav för en förarprövare för kategorierna C1 och C är dessutom att han eller hon har en sådan körrätt för kategori C som han eller hon haft i minst tre år.

Den som tar emot körprov för kategori B får också ta emot körprov för kategori T. Den som tar emot manöverprov för kategori LT ska ha behörighet som förarprövare för kategorierna C1 och C.

Kraven för den som tar emot körprov och manöverprov för moped i kategori AM och för andra kategorier än de som avses i 2–5 mom. är förutom vad som föreskrivs i 2 mom. att han eller hon

- 1) har minst tre års erfarenhet av mottagande av körprov för kategorierna B, C1 eller C,
- 2) har genomgått specialiseringsutbildning som ska gälla
 - a) en av kategorierna A1, A2 och A i fråga om mottagande av körprov för dessa kategorier,
 - b) kategori AM eller någon av kategorierna i underpunkt a i fråga om mottagande av manöverprov för moped i kategori AM,
 - c) någondera av kategorierna D och D1 i fråga om mottagande av körprov för dessa kategorier,
 - d) en av kategorierna BE, C1E, CE, D1E och DE i fråga om mottagande av körprov för dessa kategorier,
- 3) har körkort som ger rätt att köra fordon som hör till den kategori för vilken körprov tas emot; i fråga om prov som avses i 2 punkten underpunkt b krävs körkort som ger rätt att köra moped i kategori AM eller motorcykel.

Avvikelse från den treåriga erfarenhet som avses i 6 mom. 1 punkten får göras, om förarprövaren har minst fem års erfarenhet av att köra fordon som hör till den kategori för vilken examen tas emot eller Transport- och kommunikationsverket bedömer att hans eller hennes färdigheter i denna kategori är tillräckliga utifrån den yrkeskunskap, annan utbildning eller erfarenhet som inhämtats utöver körkortet i den aktuella kategorin.

7 d §

Grundläggande utbildning för förarprövare

Den grundläggande utbildning för förarprövare som avses i 7 c § 2 mom. 2 punkten är specialyrkesexamen för trafiklärare och avläggande av den del i examen som omfattar studier för förarprövare för förarexamen. Examensdelen måste uppfylla kraven enligt punkterna 3.1.1, 3.2.1 och 3.2.2 i bilaga IV till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort.

Det utbildningskrav som avses i 1 mom. uppfylls också av en sökande som har ett beslut enligt lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015) om en motsvarande behörighet som grundar sig på bevis på formella kvalifikationer och som förvärvats i en annan EU- eller EES-stat. Beslutet fattas av Transport- och kommunikationsverket, som också bedömer behörighetens överensstämmelse till den del det är fråga om huruvida kravet på specialiseringsutbildning enligt 7 c § 6 mom. 2 punkten uppfylls.

Som sådan grundläggande utbildning som avses i 1 mom. kan också anses annan lämplig utbildning och examen som godkänts av Transport- och kommunikationsverket, om ordnandet av förarexamensverksamheten undantagsvis på grund av tillgången på arbetskraft eller av någon annan motsvarande orsak kräver det.

Transport- och kommunikationsverket godkänner utbildningsprogrammen inom de specialiseringsutbildningar som avses i 7 c § 6 mom. 2 punkten.

7 e §

Kvalitetssäkring i förarexamensverksamhet

Det arbete som förarprövare utför ska kontrolleras årligen. Förarprövarens arbete när det gäller mottagande av körprov ska kontrolleras minst en gång vart femte år, under sammanlagt minst en halv dag. Resultaten i de körprov som tagits emot ska granskas varje år.

Transport- och kommunikationsverket svarar för kvalitetssäkringen. Om det upptäcks brister i verksamheten hos de förarprövare som kontrolleras, ska Transport- och kommu-

nikationsverket omedelbart vidta korrigerande åtgärder. Om bristerna är allvarliga ska den som kontrollerats åläggas att delta i arbetshandledning eller specialutbildning.

Det arbete som förarprövare som tar emot ADR-körtillståndsprov utför ska övervakas genom granskning av mottagna körtillståndsprov och ADR-körtillståndsbeslut. Transport- och kommunikationsverket ska för kvalitetssäkring i tillräcklig utsträckning följa det arbete som förarprövare som tar emot ADR-körtillståndsprov utför.

Närmare bestämmelser om kvalitetssäkringen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 f §

Fortbildning

För att upprätthålla och utveckla yrkeskunskapen ska förarprövare för förarexamen delta i fortbildning sammanlagt minst fyra dagar per tvåårsperiod. För att upprätthålla och utveckla den praktiska körskicklighet som behövs vid mottagande av körprov ska förarprövaren delta i fortbildning sammanlagt minst fem dagar under varje femårsperiod.

Genomgången fortbildning täcker de kategorier för vilka förarprövaren har behörighet.

Fortbildningen kan genomföras som privat-, grupp- eller klassrumsundervisning, e-utbildning eller genom instruktioner. Transport- och kommunikationsverket svarar för fortbildningen.

7 g §

Förnyad bedömning

Om en förarprövare inte under de senaste två åren har tagit emot körprov i någon kategori för vilken han eller hon har behörighet, ska han eller hon enligt vad Transport- och kommunikationsverket bestämmer genomgå en förnyad bedömning innan han eller hon får ta emot körprov i denna kategori. Den förnyade bedömningen kan genomföras som en del av fortbildningen.

7 h §

Intyg över behörighet

Transport- och kommunikationsverket utfärdar ett intyg till förarprövare över att de har behörighet för uppgiften.

Om innehavaren av intyget inte längre uppfyller kraven i 7 a §, ska intyget återkallas för en viss tid, som ska vara minst tre månader och högst fem år. Intyget ska dock återkallas för minst sex månader, om innehavaren gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller en gärning som avses i 7 a § 2 punkten.

När återkallelens längd prövas ska det beaktas hur allvarlig gärningen eller allvarliga gärningarna är och under vilka omständigheter gärningen eller gärningarna begåtts. Om det av grundad anledning behövs för att göra påföljden skäligare, får intyget återkallas även för en kortare tid, men dock alltid minst för den tid som körförbud gäller, eller i det fall som avses i 7 a § 3 punkten en varning ges i stället för att intyget återkallas.

Om innehavaren av intyget inte har genomgått fortbildning eller avhjälpt de brister som uppdragats i samband med tillsyn inom skäligen tidsfrist eller om han eller hon i övrigt inte uppfyller de krav på upprätthållande av behörighet som föreskrivs i denna lag, kan han eller hon ges en varning. Om han eller hon trots en varning inte uppfyller kraven inom en ny tidsfrist, får intyget återkallas tills vidare till dess att de föreskrivna kraven uppfylls.

Transport- och kommunikationsverket för ett register över förarprövarens behörighet.

970/2018

11 §

Tillsyn

Transport- och kommunikationsverket utövar tillsyn över en förarexamensmottagares verksamhet.

Förarexamensmottagare är skyldiga att lämna Transport- och kommunikationsverket de uppgifter som behövs för tillsynen över förarexamensverksamheten och vid den kvalitetssäkring som avses i 7 e §.

Transport- och kommunikationsverket har rätt att företa inspektioner på ställen där förarexamensverksamhet enligt denna lag bedrivs. En inspektion får dock inte företas på en hemfridsskyddad plats. Förarexamensmottagaren ska ordna förhållandena så att inspektionerna kan utföras på behörigt sätt och att det arbete som utförs av dem som tar emot förarexamina och körtillståndsprov för förare av fordon som transporterar farliga ämnen kan följas i tillräcklig utsträckning.

Om en förarexamensmottagare inte uppfyller kraven enligt 4–6 § eller annars bryter mot ett avtal enligt 3 § 3 mom. så att en korrekt förarexamensverksamhet äventyras, kan Transport- och kommunikationsverket omedelbart häva avtalet.

12 §

Personregisteruppgifter

Transport- och kommunikationsverket har rätt att trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter ur straffregistret som behövs för fastställande av att de tillförlitlighetskrav som ställs på en förarexamensmottagare eller en person som tar emot förarexamina och körtillståndsproven uppfylls.

14 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut som fattats av en förarexamensmottagare och som gäller förarexamen eller ADR-körtillståndsprov får begäras hos Transport- och kommunikationsverket på det sätt som anges i förvaltningslagen.

Beslut som Transport- och kommunikationsverket fattat med anledning av en begäran om omprövning och andra beslut som Transport- och kommunikationsverket fattat med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ett beslut som förvaltningsdomstolen fattat i ett ärende som gäller återkallande av intyg över behörighet för förarprovare får överklagas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Över andra beslut av förvaltningsdomstolen får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

15 §

Straffbestämmelser

Den som bedriver förarexamensverksamhet utan något avtal med Transport- och kommunikationsverket ska för *olovligt utövande av förarexamensverksamhet* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

På en person som tar emot förarexamina tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar.

Bestämmelser om straff för en felaktig registeranteckning finns i 16 kap. 7 § i strafflagen. Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 10 § döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen.

970/2018

16 §

Avgiften för förarexamen eller körtillståndsprov

För förarexamen och körtillståndsprov tas det ut en avgift till Transport- och kommunikationsverket. Avgiften fastställs enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom en särskild lag.

Helsingfors den 23 november 2018

Republikens President

Sauli Niinistö

Kommunikationsminister Anne Berner